

ȘCOALA DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATE

Școala este o instituție care funcționează într-o comunitate alcătuită din mai mulți factori de educație: familie, autorități, organizații guvernamentale și neguvernamentale, agenți economici, biserică, poliție, unități sanitare etc. Unitatea de învățământ depinde de mediul în care funcționează în ceea ce privește obținerea resurselor materiale, resursele umane, resursele financiare, etc.

Școala funcționează într-o comunitate locală care furnizează elevii dar care are un set de așteptări cărora instituția trebuie să le răspundă.

Influențele sunt manifestate de ambele părți, atât comunitatea influențează organizația școlară cât și aceasta influențează comunitatea.

S-a demonstrat în multiple feluri nevoia ca școlile să apeleze mai mult la comunități, iar comunitățile să sprijine mai mult școlile. Pandemia a reliefat capacitatea de adaptare a sistemelor educaționale la provocări noi. Capacitatea de a se adapta unor practici educaționale diferite de cele tradiționale a demonstrat marea abilitate a școlii de a învăța pentru a produce învățare și a asigura continuitatea învățării și în situații excepționale.

Școala are o misiune și roluri bine stabilite iar frontiera de deschidere a instituției școlare către mediul său poate fi variabilă. Școlile sunt organizații puternic ancorate în comunitate, statutul organizației școlare, funcțiile sociale ale acesteia precum și competențele specifice ale resurselor umane implicate în sistemul educațional fac din școală promotorul parteneriatului comunitar.

Perioada de pandemie a presupus și o oportunitate de a reafirma importanța școlii ca instituție socială. Schimbarea mentalității privind școala s-a produs atât printr-o mai bună cunoaștere a proceselor educaționale realizate de școală, forțată să se deschidă în perioada educației realizate la distanță, cât și ca spațiu profesionist de formare. Educația realizată diferit, de la distanță, a dezvăluit atât punctele tari ale instituției de învățământ, cât și vulnerabilitățile și limitele. A fost perioada în care am văzut cum vechiul proverb ”Este nevoie de un sat întreg pentru a crește un copil” a devenit foarte actual. Mediul privat, societatea civilă au înțeles lipsurile din sistemul de învățământ, subfinanțarea, infrastructura precară și cât este de mare nevoia de a fi susținut. Au fost o serie de inițiative care au venit în sprijinul unităților de învățământ, astfel încât procesul didactic să poată continua. Acestea au fost de natură logistică sau de cunoaștere, de parteneriat care au adus valoare adăugată pe multiple planuri.

Una dintre oportunitățile prilejuate de pandemie a fost integrarea noilor tehnologii în procesul didactic, mai ales abilitarea educabililor de a le folosi corespunzător. A nu realiza abilitarea copiilor cu competențe digitale înseamnă a-i condamna la inegalitate de acces pe piața muncii. Sunt tendințe pe care școala nu le mai poate ignora, mai ales după perioada de pandemie, care a influențat

folosirea lor intensivă, dezvoltarea de noi obiceiuri pe care dorim să le păstrăm, pentru că ne fac viața mai ușoară, îmbunătățesc eficiența învățării și gestionarea timpului. Un alt aspect important este asigurarea socializării, dincolo de școală. Astfel, ”școala nu poate lăsa la mâna internetului sarcina de a forma educabilii ca membri deplin ai societății. Într-o măsură din ce în ce mai mare, rolul școlii este să promoveze stiluri de viață sustenabile și atitudini esențiale pentru binele societal. (...) Înainte de toate, rolul școlii este să contribuie la asigurarea coeziunii sociale, la o nouă identitate colectivă (...), redefinind noul <<Noi>>”(Kyllonen, 2019, p.335).

O școală dezvoltată într-o comunitate este motorul dezvoltării comunitare. De cele mai multe ori inițiativele parteneriatului vin din partea școlii. Reprezentanții școlii trebuie să fie deschiși, să interpreteze evoluția comunității, să aibă disponibilitatea și, nu în ultimul rând pregătirea necesare implicării în parteneriate. De asemenea, școala trebuie să fie deschisă la alte inițiative, să nu refuze parteneriatul propus de alți reprezentanți ai comunității. Parteneriatul școlii cu alți reprezentanți ai comunității se dezvoltă pe acele componente care au responsabilități, interese privind copiii și familiile acestora. Parteneriatul produce efecte benefice atât pentru școală, copii, familii dar și pentru comunitate.

”Școlile reprezintă angajamentul societății față de educație ca activitate publică...Maniera în care sunt proiectate nu este neutră și reflectă asumții despre învățare, succes, realizări și relaționări” (UNESCO, 2021, p.93). Educația și învățarea se întâmplă în diverse spații și contexte, însă ”spațiul și timpul public ale școlii sunt unice” (UNESCO, 2021, p. 93), fiind special construite cu scop formativ explicit. Rolul școlii devine tot mai important, așa cum s-a observat și în perioada pandemică, în ce privește asigurarea socializării și abilitarea educabililor pentru deprinderea simțului comunității, nu numai în școală, dar și dincolo de școală. Școala se poate schimba în direcția dorită dacă este privită cu încredere și respect, dacă se alocă resursele necesare pentru a-și atinge viziunea, dacă se construiește constant, cu preocuparea dedicată de a trasa ambițiile cu privire la școala pe care ne-o dorim. (Kyllonen, 2019). O atitudine proactivă, constantă din partea autorităților locale cu privire la educație face mult mai ușoară activitatea educațională din școală, iar relația școală-comunitate-administrație locală trebuie întreținută continuu, nu doar construită.

O școală care învață are abilitatea de a crea în jurul ei o comunitate locală care învață. O școală care stimulează participarea și implicarea cetățenilor săi contribuie pentru un mai bine colectiv, astfel educabilii au șanse sporite pentru o învățare autentică.

Crescând într-un astfel de ecosistem de învățare, educabilii au șanse sporite pentru o învățare autentică, relevantă, pentru a dobândi competențele pentru viață (OCDE, 2021a), a învăța în toate contextele de viață continuu. Aceasta este totodată o abordare sustenabilă pentru a reduce

inegalitățile de acces la educație. Reconstrucția și reimaginarea viitorului școlii post-COVID (Iyengar, 2021) trebuie să includă această abordare bidimensională școală-comunitate pentru a îmbunătăți accesul la o educație de calitate pentru toți copiii (van der Graaf *et al.*, 2021; HolonIQ, 2020).

Abordând într-o asemenea manieră relația școală-comunitate, școala poate să-și asume rolul de lider societal, de captator de resurse, de tendințe, de coordonator al proiectului educațional, de actor-referință profesionist al ecosistemului de învățare holist în jurul copilului (Darling-Hammond *et al.*, 2021). A eșua să-ți asume acest rol de coordonare, proactiv, consistent poate însemna ca multiple forte centrifuge să încerce să preia din prerogativele școlii.

Bibliografie:

- Stăiculescu Camelia - „Managementul parteneriatului școală-comunitate” în Managementul grupului educat, Editura ASE, București, 2006
- Păun Emil - ”Școala viitorului sau viitorul școlii? Perspective asupra educației post pandemice”, Editura Polirom, 2022.

Profesor Mirela POPOV
Școala Gimnazială Ceamurlia de Jos